

Grote variatie tussen huisartsenpraktijken bij influenzavaccinatie

Het animo voor vaccinatie daalt de afgelopen jaren gestaag, van 77% van de geïndiceerden in 2005 tot rond de 50% in 2015. Er zijn verschillende redenen waarom mensen zich wel of niet laten vaccineren, zoals opvattingen over de werkzaamheid van influenzavaccinatie en hoe hoog mensen de kans inschatten dat ze zelf griep krijgen. Wat is de rol van de huisartsenpraktijk zelf bij de vaccinatiegraad?

VERSCHILLEN IN VACCINATIEGRAAD

Er bestaan behoorlijke verschillen in vaccinatiegraad tussen huisartsenpraktijken. Het percentage van de doelgroep dat zich liet vaccineren liep in 2015 grofweg uiteen van 40% tot 60% [figuur], met uitschieters van 26% tot 67%. Deze verschillen zijn niet te verklaren door algemene praktijkenmerken, zoals kleine en grote praktijken, solo/duo/groepspraktijken, praktijken uit stedelijke en landelijke gebieden, of praktijken die wel of niet in een achterstandswijk liggen. Ook praktijken in de zogeheten bible belt, een gebied waar veel mensen vanuit religieus oogpunt afzien van vaccinatie, lagen in dezelfde range. Verder is er geen samenhang met verschillen in de patiëntenpopulaties zoals leeftijdsopbouw van de praktijk, aantallen patiënten met en zonder een medische indicatie en verschillen in aantallen van de medische aandoeningen die een indicatie vormen voor vaccinatie. Veel praktijken laten over de hele linie een relatief hoge of lage vaccinatiegraad zien, dus zowel onder jongere als oudere patiënten en zowel onder patiënten met als zonder een medische indicatie. Het lijkt daardoor ook onwaarschijnlijk dat de variatie wordt veroorzaakt doordat sommige huisartsen een bredere groep patiënten uitnodigen dan anderen.

VERKLARING VOOR VARIATIE

Waardoor kan deze variatie dan wel verklaard worden? Een van de mogelijke factoren is de manier van uitnodigen (bijvoorbeeld wel of geen persoonlijke uitnodiging of wel of geen

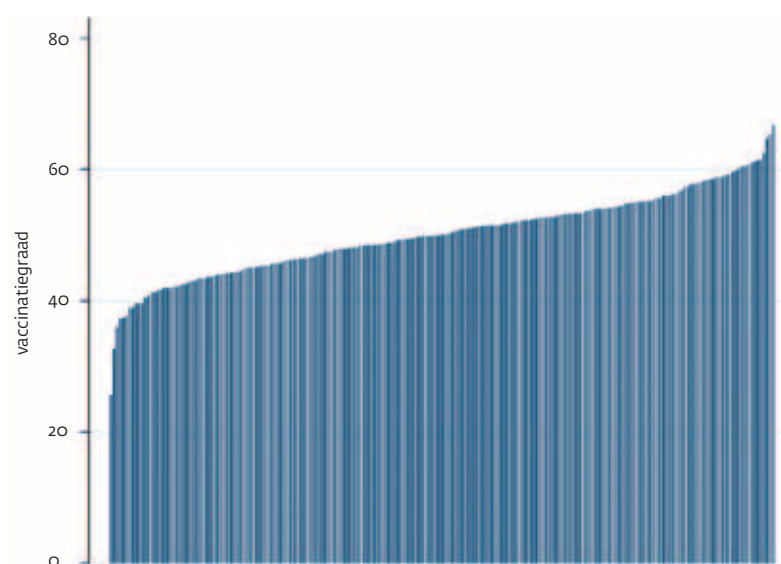
herinnering sturen), en de geboden mogelijkheid om de vaccinatie te halen (het aantal dagen en het tijdstip waarop men zich kan laten vaccineren). In eerdere jaren bleek inderdaad dat praktijken die herinneringen sturen een iets hogere vaccinatiegraad hebben. Ook is het denkbaar dat bijvoorbeeld de persoonlijke motivatie van huisartsen een rol speelt.

PERSOONLIJKE AFWEGING

Het wel of niet laten vaccineren tegen influenza is een persoonlijke afweging. Er kan daarom ook geen waardeoordeel verbonden worden aan de hoogte van de vaccinatiegraad van een praktijk.

Praktische factoren, zoals de organisatie rondom de vaccinatie, mogen echter geen belemmering vormen voor patiënten. Verschillen in vaccinatiegraad kunnen ook onderwerp zijn van spiegelbijeenkomsten van huisartsen om met elkaar te spreken over opvattingen en organisatie van de griepvaccinatie.

Figuur Vaccinatiegraad in de totale doelgroep per praktijk (n = 211 praktijken)

Dit artikel is gebaseerd op: Heins M, Hooiveld M, Ten Veen P, Korevaar J. Monitor Vaccinatiegraad Nationaal Programma Grieppreventie 2015. Utrecht: NIVEL, 2016. Voor de hier beschreven analyses zijn gegevens gebruikt van bijna 800.000 patiënten uit 211 huisartsenpraktijken die deelnemen aan NIVEL Zorgregistraties eerste lijn. Gepseudonimiseerde, niet-herleidbare gegevens uit de elektronische medische dossiers van deelnemende huisartsenpraktijken zijn gebruikt om de doelgroep voor griepvaccinatie en het aantal mensen dat is gevaccineerd in kaart te brengen.